

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS

Sosiaali- ja terveystoimialalla taloussuunnitelmakausi 2019–2021 on muutosten aikaa. Vuonna 2020 Kauniaisissa on asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönotto ja syksyn aikana selvinnee valtakunnallisen maakunta- ja soteuudistuksen toteutuminen. Toimialan kehittämistä ohjaavat edelleen Uusimaa2019-hanke ja Apotti-hanke sekä hallituksen kärkihankkeet LAPE ja pääkaupunkiseudun yhteistyö, jonka puitteissa kehitetään ikäihmisten palveluja.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamista jatketaan tavoitteena, että kilpailuasetelmassa asiakkaat haluavat tulevaisuudessakin käyttää Kauniaisten sote-palveluja. Kauniaisten terveysaseman palvelujen käyttäjiksi on kirjautunut 1345 (tilanne 29.8.2018) muun paikkakuntalaista. Käyttäjien määrä on lisääntynyt vuoden 2014 639 henkilöstä keskimäärin 16 henkilöllä joka kuukausi. Sen ohella väestökehitys on lisännyt palvelujen kysyntää. Väestöennusteen (perusvaihtoehto) mukaan Kauniaisten väestömäärä kasvaa n. 457 henkilöä vuosien 2018–2021 välillä (4,75 %). Eniten kasvaa 75-79-vuotiaiden ikäluokka (20 %). Ennusteen mukaan 75 vuotta täyttäneen väestön määrä kasvaa vuosina 2018–2021 noin 186 henkilöllä (17 %). Yli 85-vuotiaita on 75 vuotta täyttäneistä noin kolmasosa. Vuosina 2012–2016 ruotsinkielisen väestön osuus on kääntynyt laskuun. Vuonna 2016 väestöstä 59,5 % puhui äidinkielenään suomea ja 34,1 % ruotsia. Muita kieliä äidinkielenään puhuvien prosenttiosuus on sen sijaan kasvanut. Vuonna 2012 muita kieliä äidinkielenään puhuvien osuus oli 4,5 % väestöstä kun vuonna 2016 se oli 6,4. 1.1.2018 vieraskielisten määrä Kauniaisissa oli 605 henkilöä ja osuus väestöstä oli 6,8 %. Esim. vuonna 2016 asukkaat edustivat yhteensä 73 eri kansalaisuutta ja puhuivat äidinkielenään 59 eri kieltä.

Toimintaympäristön nopea muutos ja toisaalta sote-uudistuksen toteutumiseen liittyvä epävarmuus tulevaisuudesta edellyttää hyvää kilpailukykyä ja kykyä sopeutua erilaisiin ratkaisuihin. Uusia vaatimuksia liittyy myös asiakkaiden monimuotoisiin tarpeisiin, väestön ikääntymiseen ja monikulttuuristumiseen sekä digitalisaation tuomien mahdollisuuksien käyttöönottoon.

Digitaalisatio on tärkeä osa nykyaikaisia sote-palveluja, joka muuttaa palveluja, työtapoja ja asiakkaiden käyttäytymistä. Se tarjoaa uusia menetelmiä palvelujen tuottamiseen, mutta edellyttää samalla organisaatiolta ja kuntalaisilta nopeaa uuden oppimista ja digitaalisuuden ymmärtämistä. Sähköisten palvelujen harkittu laajentaminen jo ennen Apotin käyttöönottoa on kuntalaisten ja henkilökunnan valmentamista muutokseen. Asiakasta tuetaan ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnista lisäämällä omahoidon ohjausta ja neuvontaa verkossa ja liittämällä sähköiset palvelut osaksi hoito- ja hoivaprosesseja. Palvelujen virtaviivaistaminen digitaalisten palvelujen avulla, selkiyttämällä hoitopolkuja ja karsimalla päällekkäisyyksiä Leanin ja palvelumuotoilun avulla, on keino lisätä palvelujen tuottavuutta.

Asiakkuudet vaativat monenlaista osaamista ja asiakaspalvelua ja asiakaslähtöisyyttä on parannettava entisestään. Näihin haasteisiin on varauduttu luomalla rakenteet ja pelisäännöt asiakkaan hyväksi tehtävän monitoimijaisen, kaupungin eri toimialojen, järjestöjen ja ulkopuolisten toimijoiden välisen yhteistyön tueksi. Palveluohjaus, monialainen yhteistyö ja palvelujen integrointi

tukee tavoitetta kohdentaa resursseja entistä tarveperusteisemmin ja lisätä palvelujen vaikuttavuutta.

Tuottavuuden, palvelujen saatavuuden ja vaikuttavuuden lisäksi toimintaa arvioidaan asiakas- ja henkilöstökokemuksen näkökulmista. Vaikuttavuuden arviointia on tarkoitus kehittää suunnittelukauden aikana. Hyvä toiminta edellyttää tiedolla johtamista ja johtamisen kehittämistä asteittain kohti itseohjautuvuutta sekä yksilö- että ryhmätasolla. Sote-muutosvaiheessa on tärkeää erottautua muista toimijoista mm. vahvistamalla ketterän oppimisen taitoja, kokeilukulttuuria, systeemiajattelua ja uusia toimintatapoja tukevia rakenteita. Toimialalla on valmistauduttu tuleviin muutoksiin työstämällä kevään 2018 aikana kaikkien esimiesten yhteisessä oppimisprosessissa sotekäsikirja, joka toimii toimintaa ohjaavana ja sanoittavana, uusien toimintatapojen jalkauttamista tukevana esimiesten työkaluna.

Kaupunkistrategia ja toiminnan kehittäminen

Toiminnan kehittämistä ohjaa 2018 hyväksytty kaupunkistrategia 2018–2022. Sen ja soten toiminnan ytimessä on asiakkaan ja kuntalaisen hyväksi toimiminen. Sosiaali- ja terveystoimen näkökulmasta keskeisiä tavoitteita ovat ”Kuntalainen keskiössä”, ”Fiksun toiminnan, talouden ja yhteistyön Kauniainen” sekä ”Elinvoimainen kaupunki”. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja terveyserojen kaventaminen sekä monialainen yhteistyö ovat läpileikkaavia näkökulmia kaikessa toiminnassa. Strategiassa asetettujen tavoitteiden onnistuminen edellyttää aina yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Näiden tavoitteiden ja määrittelemämme vision suuntaan etenemistä sekä tavoitetta erottautua muista tukevat neljä toimialatasoisesti merkittävää kehittämisaluetta:

- *Asiakslähtöisyys:* Asiakas saa hyvää palvelua molemmilla kielillä; Asiakas pääsee nopeasti ja joustavasti palveluihin.; Otetaan käyttöön uusia tapoja asiakastytyväisyyden keräämiseksi ja hyödyntämiseksi.
- *Toiminnallinen kyvykkyys:* Asiakslähtöiset monitoimijatiimit; Toimintatapojen muutosten edistäminen; Kokeilut tuodaan osaksi arkea; Digitaalisuuden hyödyntäminen; Hyvät kumppanuudet; Määritellään selkeät tavoitteet ja mittarit
- *Ihmisten johtaminen:* Ketterä oppiminen toiminnan viitekehyksenä; Pelisääntöjen noudattaminen; Tiimiorganisaation kehittäminen; Otetaan käyttöön uusia tapoja henkilöstötyytyväisyyden keräämiseksi ja hyödyntämiseksi.
- *Vaikuttavuus ja laatu;* Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja terveyserojen kaventaminen; Sote-brändin vahvistaminen

Jokaisella kehittämisalueella tavoitteiden toteuttamista tukee johtamismalli, jonka perustana ovat yhteinen työ ja asiakkuudet, oppimisketteryys sekä valmentava johtaminen itseohjautuvuuden lisäämiseksi ja niitä tukeva toimintakulttuuri.

Merkittävä toiminnan muutos on kaikkien vanhushpalvelujen keskittäminen Villa Bredan alueelle syyskuussa 2018. Syksyllä 2018 aloittavaan Villa Bredan palvelukeskukseen on koottu ikäihmisten palvelut yhtenäiseksi kokonaisuudeksi ehkäisevistä palveluista hoivapalveluihin, jolloin tarpeen mukainen tuki voidaan turvata nykyistä vahvemmin. Ympäri vuorokautinen pitkäaikaishoito tuotetaan pääsääntöisesti omana toimintana Villa Bredassa sekä tarvittaessa ostopalveluna lähialueen yksityisiltä palveluntuottajilta. Terveyskeskussairaالاتasoinen sairaanhoito ja kuntoutus hankitaan Espoon sairaalasta.

Vanhushpalvelujen painopiste on kansallisten vanhushpoliittisten linjausten mukaisesti kotona asumisen tukemisessa: palveluohjauksessa ja neuvonnassa, ennaltaehkäisevissä, kotiin vietävissä palveluissa ja moniammatillisesti toteutettavassa kotikuntoutuksessa ja palveluohjauksessa.

Monialaisten tiimien rakentumista edistetään terveystalvelujen, sosiaalitalvelujen, vanhushpalvelujen ja suun terveydenhuollon yhdyspinnoilla. Lapsiperheiden kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevia menetelmiä otetaan käyttöön sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen yhteistyönä. Kouluterveyskysely 2017 tuottaa tietoa nuorten palvelujen monialaista ja kunkin toimialan omaa kehittämistä varten. Erityinen painoalue on ehkäisevä päihdetyö, nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen ja nopean hoitoon pääsyn varmistaminen. Nuorten hyvinvointia tukee myös seksuaalineuvonta, jonka toteuttamisessa hyödynnetään eri toimijoiden osaamista yli toimialarajojen. Lastensuojelun sosiaalityö ottaa käyttöön systeemisen toimintamallin, joka perustuu Intensiivisempään ja kohtaavampaan työskentelyotteeseen asiakastyössä.

Digitaalisuutta ja uutta teknologiaa hyödynnetään kaupungin digi-ohjelman mukaisesti. Sähköisten palvelujen ja asioinnin vähittäinen laajentaminen tukee palveluvalikoiman keventämistä ja liittyy potilaan oman vastuun korostumiseen asioinnissa. Perinteiset palveluväylät ovat edelleen käytettävissä ja uusien asiointitapojen käyttöönottoon tarjotaan opastusta ja tukea.

HENKILÖSTÖ

Toimialalla on syksyllä 2018 yhteensä 146,2 vakanssia. Vielä vuonna 2019 vaikuttava merkittävä muutos oli Villa Bredan toiminnan aloittaminen syyskuussa 2018. Toiminnallisen suunnitelman pohjalta on tehty henkilöstösuunnittelua. Villa Anemonen toiminta ja henkilökunta siirtyivät kokonaisuudessaan uuteen kiinteistöön.

Vanhushpalvelujen tulosalueella esitetään terveydenhoitajan vakanssin muuttamista sairaanhoitajan vakanssiksi ja lähihoitajan vakanssin muuttamista laitoshuoltajan vakanssiksi. Muutokset liittyvät käynnissä olevaan rakennemuutokseen, eikä niillä ole merkittäviä kustannusvaikutuksia.

Terveydenhuollon tulosalueella esitetään kahden toimistonhoitajan vakanssin muuttamista hallintoassistentin vakanssiksi. Muutoksella tavoitellaan nimikkeiden ja palkkauksen harmonisointia suhteessa toimialan ja koko kaupungin vastaaviin tehtäviin. Muutoksen kustannusvaikutus on noin 4 500 euroa vuositasolla. Lisäksi esitetään perustettavaksi yleislääketieteeseen erikoistuvan lääkärin vakanssi sekä yksi sairaanhoitajan vakanssi.

Erikoistuvan lääkärin koulutusvakanssin kustannukset katetaan osittain valtiolta saatavilla erityisvaltionosuuksilla. Vakanssi on tarpeellinen kaupungin ja Helsingin yliopiston lääkärikoulutusyhteistyön sekä kaupungin koulutusmyönteisen imagon näkökulmasta. Ehdotettava sairaanhoitajan vakanssi on vaikutuksiltaan kustannusneutraali, koska vastaanotossa on jouduttu käyttämään mm. lisääntyneen palvelujen kysynnän ja muuttuneen työnjaon takia runsaasti vakanssipohjan ulkopuolista sijaistyövoimaa viime vuosina.

Suun terveydenhuollon tulosalueella ehdotetaan muutettavaksi välinehuoltajan vakanssi hammashoitajan vakanssiksi. Muutoksen myötä tulosalueella pystytään vastaamaan joustavammin tulosalueen henkilöstötarpeisiin. Muutoksen kustannusvaikutus on noin 3 000 euroa vuositasolla.

TALOUS

Toimialalla on kehitetty palvelujen tuottavuutta ja kustannustehokkuutta. Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset ovat vuosina 2016-2017 toteutuneet verrattain maltillisina. Esimerkiksi kuntaliiton keskisuurten kuntien vuoden kustannuksista tehdyn vertailun perusteella Kauniaisten sosiaali- ja terveystoimen kustannukset ovat suhteellisen alhaiset verrokkien keskiarvoon nähden.

Kustannusten kasvua on hillitty mm. vanhuspalvelujen rakennemuutoksen tuloksena, muuttamalla toimintatapoja ja hillitsemällä ostopalvelujen käyttöä. Asiakaslähtöinen, monialainen yhteistyö, prosessien virtaviivaistaminen ja arvon lisääminen asiakkaalle, digitalisaation ja teknologian harkittu hyödyntäminen ja palveluvalikoiman keventäminen sekä kokeilukulttuuri ovat keinoja lisätä paitsi tuottavuutta ja vaikuttavuutta myös asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyttä.

Hoitopaikan valinnanvapauden (THL §48, 2014) myötä Kauniaisten terveysasemalle hakeutui heti 639 terveysaseman vaihtajaa ja hoitopaikan vaihto-oikeutta käyttäneiden määrä on lisääntynyt tasaisesti vuodesta 2015 alkaen lähes 200 uutta asiakasta/vuosi (1345 hoitopaikan vaihtanutta, tilanne 29.8.2018)

Sosiaali ja terveystoimen talousarvion sitova toimintakate vuonna 2019 on käytännössä vuoden 2018 talousarvion tasolla. Erityisen merkittäviä muutoksia talousarvioon ei ole tehty. Syyskuussa 2018 toimintansa aloittaneen Villa Bredan hoivayksikön ja palvelukeskuksen todellisten välittömien ja välillisten käyttökustannusten seuranta ja hallinta tulee olemaan sosiaali- ja terveystoimen taloudenpidon keskeinen teema vuoden aikana. Sosiaalipalvelujen tulosalueella vuodesta 2016 asti ostopalveluna hankittu alaikäisten yksin maassa oleilevien turvapaikan saaneiden lasten ja nuorten perheryhmäkotitoiminta päättyy tammikuussa 2019. Tällä on vaikutus toimialan tulojen ja menojen budjetointiin, mutta nettomääräisenä vaikutusta ei ole.

INVESTOINNIT

Villa Bredan kalustamiseen ja varustamiseen vuodelle 2019 esitetään 100 000 euron määrärahaa toiminnan alkaessa mahdollisesti esille tulevia kalustamis- ja varustamistarpeita varten.

HALLINTO

Hallinto vastaa toimialan johtamisesta, taloudesta ja keskitetyistä palveluista sekä tukee toiminnan kehittämistä, koordinoitua ja poikkihallinnollisten ohjelmien toteuttamista.

TOIMINTA

Sotehallinnon tehtävä on tukea henkilökuntaa soteuudistuksessa ja siihen liittyvässä epävarmuudessa sekä Apotin onnistuneen käyttöönoton edellyttämässä toiminnallisessa muutoksessa. Muutosjohtamista tukee sotekäsi kirjan hyödyntäminen ja käyttöönotto kaikissa yksiköissä.

Koko toimialaa koskevat tavoitteet

- Sotekäsi kirjan jalkauttaminen tulosalueille: Palvelujen sujuvuus, asiakslähtöisyys ja onnistuminen sote-uudistuksessa varmistetaan kehittämällä organisaatiota ketterän oppimisen viitekehityksessä. Lean-toimintamallia sovelletaan kaikilla tulosalueilla 2019 aikana.
- Toimialan talouden ja toiminnan seurannan sekä viestinnän kehittäminen tiimimallin avulla
- Henkilökunta on osaavaa ja voi työssään hyvin. Vahvistetaan esimiesten valmentavan johtamisen taitoja ja henkilökunnan kykyä toimia monialaisissa tiimeissä. Henkilökunnalle tarjotaan mahdollisuus osallistua ruotsinkielen koulutukseen ja kuorotoimintaan
- Sosiaali- ja terveystoimi osallistuu aktiivisesti Uusimaa2019-hankkeen valmisteluryhmiin ja Apotti-hankkeeseen.
- Toimialan palvelutuotannon kustannustason hallinta ja osallistuminen keskisuurten kaupunkien verkostoyhteistyöhön ja kustannusvertailuun
- Ehkäisevän päihdetyön ohjelman toteuttaminen

SOSIAALIPALVELUT

Sosiaalipalvelut käsittää sosiaalityön lastensuojelun, päihdehuollon, vammaispalvelut, kehitysvammahuollon, lastenvalvojan palvelut, perheneuvolan, toimeentuloturvan, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton sekä yleisten ja eläkeläisasuntojen myöntämisen. Velkaneuvonta ja sosiaali- ja kriisipäivystys ostetaan Espoon kaupungilta.

TOIMINTA

Monialaiset, yhteiset hankkeet ovat toiminnan painopisteenä. Asiakas keskiössä -näkökulmaa tukee monialaisten tiimien kehittäminen. Esimerkkinä tästä mm. sotessa paljon palveluja tarvitseva asiakas, jolle terveyskeskuksen asiakasvastaava ja sosiaalipalvelujen palveluohjaajat etsivät yhteistyönä parhaan palveluverkoston asiakaskokemuksen parantamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Samoin sivistystoimen erityissosiaaliohjaaja ja sosiaalipalvelujen sosiaaliohjaaja tekevät yhteistyötä nuorisopalvelutakuun asiakkaiden elämänhallinnan ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

- Lastensuojelun sosiaalityö ottaa käyttöön systemisen toimintamallin, joka perustuu intensiivisempään ja kohtaavampaan työskentelyotteeseen asiakastyössä. Mallin asiakastyön oleelliset interventiot vakioidaan Lean-menetelmän avulla.

- Kehitetään eri toimijoiden kanssa yhteistyössä kaikki ikäryhmät huomioivat digipalvelut matalan kynnyksen avunpyyntöyhteyden tarjoamiseksi.
- Laaditaan kotouttamisohjelma maahanmuuttajien kotouttamistyön tueksi tälle valtuustokaudelle. Yhteinen kuntamme – hankkeen kautta kehitetään maahanmuuttajien terveysneuvontaa ja itseohjautuvuutta terveyspalveluissa sekä matalan kynnyksen liikuntapalveluita. Lisäksi tuetaan lastensuojelun ja perhetyön henkilöstöä monikulttuuristen perheiden kohtaamisessa.
- Asiakaslähtöisyys huomioidaan myös henkilöstön rekrytoinnissa. Tavoitteena on valita pätevistä hakijoista ensisijaisesti molemmat kotimaiset kielet hyvin hallitseva ammattilainen.

TALOUS

Sosiaalipalvelujen talouden keskeinen, joskin nettomääräisesti vaikuttamaton, muutos on vuodesta 2016 asti ostopalveluna hankitun alaikäisten yksin maassa oleilevien turvapaikan saaneiden lasten ja nuorten perheryhmäkotitoiminnan päättyminen tammikuussa 2019. Tulosalueen menot- sekä tulot alenevat muutoksen seurauksena noin 840 000 euroa toimintakatteen pysyessä vuoden 2018 tasolla. Kehitysvammahuollon sekä lastensuojelun lisääntynyt palvelutarve yhdistettynä ostopalvelujen hinnankorotuksiin tuo vuoden 2019 aikana mahdollisesti taloudellista painetta tulosalueen talouteen.

VANHUSPALVELUT

Vanhuspalvelujen tulosalue käsittää kotihoidon, ympärivuorokautinen hoidon, palvelukeskustoiminnan. Kaikki vanhuspalvelut on keskitetty Villa Bredan alueelle. Sairaalapalvelut ostetaan Espoon sairaalasta. Palveluasumisen yksikkönä toimii Villa Apollon ryhmäkoti. Yksityisiltä palveluntuottajilta ostetaan ympärivuorokautisen hoivan palveluja, noin 10 paikkaa.

Kaikki Kauniaisten vanhuspalvelut ovat keskittyneet syksyllä 2018 toimintansa uudestaan aloittaneen Villa Bredan palvelukeskuksen alueelle.

- Palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä ensivaiheen palvelutarpeen arvioinnin keskittäminen. Käytössä on yksi puhelinnumero, josta asiakas voi kysyä palveluista. Asiakas saa palvelut 'yhden luukun' periaatteella. Palvelutarpeen arvioinnissa on yhtenäinen toimintatapa ja mittaristo, toiminnassa huomioidaan moniammatillisuus. Erityistä huomioita taloussuunnitelmalla kaudella kiinnitetään ikääntyneiden ravitsemukseen.
- Palvelukeskuksessa on aktiivista ja osallistavaa toimintaa alueen ikääntyneille. Ikäihmisten kotona asumista ja hyvinvointia tukevia palveluja kehitetään monialaisella yhteistyöllä. Kuntouttava päivätoiminta käynnistyy ja monipuolinen musiikkitoiminta on yksi tärkeä painopistealue. Ikäihminen nähdään aktiivisena toimijana osana omaa lähiverkostoaan, erityisesti keskitytään osallisuuden, turvattomuuden ja yksinäisyyden teemoihin. Seniorien digitaalisten päivittämiseksi käynnistetään kehittämishanke ja koodauksen perusteita

opastetaan myös ikääntyneille. Eri-ikäisiä vapaaehtoisia rekrytoidaan ja koulutetaan vertaisohjaajiksi ja ikääntyneiden tueksi.

- Kotihoidon uudet asiakkuudet alkavat pääsääntöisesti arviointijaksolla, jonka aikana selvitetään asiakkaan toimintakykyä, kuntoutumisen mahdollisuutta ja kotona selviytymistä. Kotihoidon työntekijöiden arkikuntoutumisen osaamista tuetaan 'Kunnon hoitaja'-koulutuksella ja kotihoidon osallistuminen kotikuntoutustiimin toimintaan vakiinnutetaan. Kotihoidossa kehitetään sähköisiä palveluita mm. pilotoimalla etähoitoa, sähkölukkoja, automaattista lääkeannostelupalvelua.
- Ympäri vuorokautisessa hoidossa asukkaiden hoitolinjaukset on määritelty. Asukkailla on mahdollisuus osallistua heidän tarpeisiinsa soveltuviin toiminnallisiin ryhmiin esim. liikuntatuokiot, hoivamusiikki, joka viittaa musiikin käyttämiseen hoivan ja hoidon tukena erityisesti muistisairaiden ihmisten parissa.
- Henkilökunta on osaavaa ja voi työssään hyvin. Toiminnan tavoitteet ja tavoitteiden seuraaminen on koko henkilöstön tiedossa ja lähiesimiesten työ on vakioitu.

TALOUS

Vanhuspalvelujen tulosalueen taloudessa ei tapahdu erityisen merkittäviä muutoksia vuoden 2018 talousarvioon nähden. Toimintakate alenee vuoteen 2018 nähden n. 3%, mikä johtuu pääasiassa Villa Bredan toiminnan käynnistämiseen liittyvien päällekkäisten ja ylimääräisten kustannusten poistumisesta. Rakennemuutoksesta johtuen vanhuspalvelujen kokonaisuuden käyttökustannusten seuranta ja hallinta tulee olemaan tärkeä teema vuonna 2019.

TERVEYDENHUOLTO

Terveydenhuolto käsittää terveyskeskuksen avohoidon toiminnat sisältäen myös sairaankuljetuksen. Terveydenhuollon tehtävänä on edistää väestön terveyttä ja hyvinvointia sekä tarjota väestölle tarpeenmukaista, oikea- aikaista ja vaikuttavaa hoitoa.

TOIMINTA

Tavoitteena on, että kansalaiset yhä vahvemmin ottavat vastuuta omasta terveydestään ja osallistuvat aktiivisesti heillä todettujen sairauksien hoitoon ja kuntoutukseen. Tärkeä työvälineitä itse- ja omahoidon tukemisessa on digitalisaation parempi hyödyntäminen. Kansalaisen osallistamisen ohella digitalisaatio ja sähköiset asioimiskanavat perinteisten asioimistapojen rinnalla tarjoavat mahdollisuuksia tehostaa ja sujuvoittaa työprosesseja, omahoitoa ja hoitopolkuja. Muutos näkyy myös eri ammattien työn tekemisen muuttumisena, asiakasohjauksen merkityksen lisääntymisenä, asiakastyön hoitajapainotteisuuden lisääntymisenä ja viime kädessä asiakkaalle arvoa tuottavan työn lisääntymisenä LEAN- periaatteiden mukaisesti. Samanaikaisesti perinteisen palvelulinjan asiakkaille ml. monitarpeiset asiakkaat, voidaan tarjota sujuvampaa ja oikea- aikaisempaa hoitoa monialaista yhteistyötä tarvittaessa hyödyntäen.

Keskeinen tavoite on nopeuttaa kiirettömään hoitoon pääsyä, jotta kilpailuasetelmassa asiakkaat valitsevat tulevaisuudessakin terveysaseman SOTE- keskukseseen.

- harkitaan maltillisen iltavastaanottotoiminnan käynnistämistä, erityisesti työssäkäyvien ja lapsiperheiden palvelutarpeita varten.

Hyvän laadukkaan palvelun turvaamiseksi mitataan laatua ja asiakastyytyväisyyttä, huolehditaan työntekijöiden koulutuksesta ja ylläpidetään koulutusterveyskeskusstatusta. Koulutusmyönteisyys on rekrytointivaltti ja edistää samanaikaisesti ajanmukaisen lääketieteellisen tietotaidon ylläpitämistä pienessä toimintayksikössä.

- Osallistutaan terveyskeskusfoorumien laatukierroksille (Conmedic)
- Yleislääketieteen erikoislääkäreiden kouluttaja- ja ohjaajakoulutukset jatkuvat
- Perustetaan yleislääketieteeseen erikoistuvan lääkärin vakanssi

Erikoissairaanhoidosta siirtyy lisääntyvästi vaativia potilaita jatkohoitoon ja seurantaan perusterveydenhuoltoon. Rakennemuutos on lisännyt terveyskeskuslääkäreiden työmäärää ja edellyttää aikaisempaa laaja-alaisemman osaamisen ylläpitämistä. Edistetään Lääkärintyön kohdentamista vaativaan potilastyöhön, mm.

- kehittämällä sairaanhoitajien tehtäväkuvaa (päivystys- ja pitkäaikaissairaiden vastaanottotyö, puhelinpalvelu, monialainen yhteistyö)
- päivittämällä hoitajavakanssitarve vastaamaan muuttunutta asiakas- ja tehtävämäärää. Vuonna 2015 lähtien tehtävää on hoidettu pitkäaikaisilla sijaisuuksilla.
- hyödyntämällä digitalisaatiota (ml. sähköinen ajanvaraus ja ilmoittautuminen, sähköinen yhteydenottomahdollisuus ammattihenkilöön, Terveyskylän ja omahoitoportaalien hyödyntäminen hoitoprosesseissa)
- leanaamalla arkipäivän työn organisointia, ”tekemällä fiksusti” (SOTE- käsikirjan mukainen kokeilukulttuuri, visualisointi, mittauksien hyödyntäminen päivittäisjohtamisessa, monialaisten tiimien hyödyntäminen)
- hyödyntämällä potilaiden omaa aktiivisuutta (sähköiset omahoidon tuen työkalut, Terveyskylä, ohjaus omaKanta- palvelun käyttöön) ja näkemystä (käyttäjätutkimukset)

TEA- viisarin (THL, 2016) perusteella Kauniaisissa on niukka lääkäreiden henkilömitoitus koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoon, vain 43 % ja 27 % kansallisista suosituksista. Resurssi on myös valtakunnallisia keskiarvoja (62 % ja 74 %) pienempi. Kouluterveyskyselyssä nousi myös joitakin koululaisten riskikäyttäytymisen muotoja, erityisesti päihteiden käyttö, joka ylitti selkeästi valtakunnallisen keskitason.

- Huolehditaan riittävästä koululääkäriresurssista. Tässä voidaan hyödyntää yleislääketieteeseen erikoistuvan lääkärin vakanssia.

TALOUS

Ulkopaikkakuntalaisten asiakkaiden vastaanotosta koituvien kotikuntakorvausten oletetaan pysyvän edelleen korkealla tasolla. Talousarvion henkilöstösuunnitelmassa esitetty yhden sairaanhoitajan vakanssin perustaminen ei aiheuta taloudellisia muutoksia. Ehdotettu yleislääketieteeseen erikoistuvan lääkärin vakanssi katetaan osittain kouluttamisesta vuosittain maksettavilla

erityisvaltionosuuksilla. Sähköisten palvelujen kehittämiseen on budjetoitu 50 000 euroa vuodelle 2019.

SUUN TERVEYDENHUOLTO

Suun terveydenhoito käsittää ehkäisevän toiminnan, perushammashoidon ja oikomishoidon sekä koko toimialaa palvelevan välinehuollon. Muu erikoishoito ja suun terveydenhuollon virka-ajan ulkopuolinen päivystys siirtyy osaksi HUS:n toimintaa vuoden 2019 alussa.

TOIMINTA

Suun terveydenhuollossa terveysaseman vaihtajia on 10 % asiakkaista. Suun terveydenhuollon rooli Apotti-potilastietojärjestelmän kehittämisessä on merkittävä, kun yksikön esimies osallistuu hankkeeseen 40 % työpanoksella Apotti Asiantuntijana (AA). Näillä molemmilla on vaikutusta resurssitarpeeseen ja työn suunnitteluun. Työnjaon ja prosessien kehittäminen ja osallistuminen monialaiseen yhteistyöhön ovat keskeisiä painopistealueita.

- Keskeinen tavoite on nopeuttaa aikuisten kiireettömään hoitoon pääsyä
- Työnjakoa edistetään oikomishoidossa, suun ja hampaiden tarkastuksissa ja ehkäisevässä työssä ja toimintaprosesseja tehostetaan hyvien käytäntöjen mukaisesti. Kehitetään tiedolla johtamista.
- Terveyden edistämisen toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti nuoriin ja ikääntyneisiin ja yhdessä muiden toimialojen kanssa
- Suun terveydenhuolto on monialaisten tiimien aktiivinen jäsen mm. osallistumalla ryhmämuotoisten terveystarkastusten toteuttamiseen päiväkodeissa ja kehittämällä yhteistyötä koulujen kanssa.

TALOUS

Terveysaseman vaihtajien osuus, noin 10 % käynneistä, on merkittävä. Se on heijastunut maksutuloihin kuntakorvausten lisääntymisenä, mutta samalla jonkin verran hoitotarvikkeiden ja terveystalvelujen oston (mm. kuvantamistutkimukset) kustannuksina.

Tulosalueen toimintakate kasvaa vuoden 2018 talousarviosta noin 7%. Syynä kasvuun on pääasiassa potilastietojärjestelmästä johtuvien menojen budjetointi todellista kustannusta vastaavalle tasolle.

Yhteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteet, joita kohdennetaan erityisesti nuoriin ja ikääntyneisiin.

- Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen hoitopolkujen yhtenäistäminen ja hyödyntäminen oppilashuollossa (sote ja siv)
- Seksuaalivouonta, nuorten ilmainen ehkäisy juurrutetaan osaksi palvelutoimintaa ja toimitaan yhteistyössä mm. oppilashuollon ja nuorisopalvelujen kanssa
- Liikkuvien ja monialaisten työskentelytapojen edistäminen, myös ryhmämuotoisena
- Järjestetään terveyden edistämisen teemapäiviin liittyviä tapahtumia ja tiedotusta

- Ikäihmisten terveyden ja toimintakyvyn tukeminen monialaisesti osana palvelutoimintaa (vanhuspalvelut, terveyspalvelut, liikuntapalvelut), kotikuntoutuksen kehittäminen
- Ryhmämuotoiset terveystarkastukset päiväkodeissa tehdään monialaisesti (terveyspalvelut, suun th, varhaiskasvatus)

ERIKOISSAIRAANHOITO

Erikoissairaanhoidon käsittää ostopalveluna HUS:lta hankittavan erikoissairaanhoidon. Palvelut tuotetaan 12 HYKS:n osaamiskeskuksessa.

TALOUS

Erikoissairaanhoidon on vuodelle 2019 budjetoitu 9,8 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa noin 2%:n (150 000 euroa) korotusta vuoden 2018 määrärahaan. Erikoissairaanhoidon toteuman kasvu on kahtena viime vuotena ollut suhteellisen maltillista usean korkeamman kasvun vuoden jälkeen. Suoritteiden kasvu on budjetoitu 2%:n mukaisesti.